

JÁNOSI ZOLTÁN
A szívbe mentett Hymnus

Kölcsey *Hymnus*át szinte nemzeti himnuszunkká válásának kezdetétől számtalan sebesülés érte. Méltatlan alkalmak, méltatlan történelmi idők próbálták szolgálává tenni, s a maguk képéhez igazítani sorait. Volt idő, amely ki is akarta cserélni a maga eszméit harsogó énekekre – vagy arctalan dalocskára. De a *Hymnus* ellenállt, ellenszegült. Nem engedett Kölcsey minősége, szintézisének hatalmas arányai. S a létét az ő mértékeihez mérő magyarság.

Közöttük Ágh István, a rövidesen 78 esztendőes költő, író, esztéta, szerkesztő, irodalmi fórumok, szervezetek több mint fél évszázad óta a magyar irodalomért, kultúráért cselekvő alkotója. Pedig – ahogyan a *Hymnus* – folytonosan kapta a sebeket ő is az időben. A legnagyobbat 1956 októberében, a Parlament előtti tüntetésen, a tömegben végigsöprő gyilkos sorozattól, amelynek egy lövedék-darabját még ma is a testében őrzi (*A Parlamentnél*). Ahogyan átvértett és elégetett kabátja emlékét és a szimbolikus nevű, tizenhat éves vöröskeresztes nővér: Magyar Katalin arcát is, akit – miközben „védő kart” akart nyújtani a sebesülteknek – terített le a halálos lövés (*Magyar Katalin*).

S hogy a sebesült *Hymnust*, a megölni akart himnuszot megvédje, Ágh István egész életműve ezért

Kölcsey Ferenc öröksége s a *Hymnus* mellé állt. Versben, szépprózában, szociográfiában, esszében, a Hittel folyóirat szerkesztőségében, műfajok és tettek sokaságában segített a nemzetnek újra eszmélni, rátalálni önmagára, Istenre, önvédelmi reflexeire és a maga legjobb esélyeire. S nemcsak a vergődő, a szenvedő magyarságot mutatta meg korának, de az alkotni képeset, a magasra tekintőt, a felemelkedőt is. Így vált Kölcsey Ferenc egyik legkövetkezetesebb XX., XXI. századi örökösévé a csekei falu-tükörkép, a tenyérnyi dunántúli település, Felsőiskáz parasztházából, porából emelkedve fel, majd rásugározva elemző és megtartó művészete fényeit a történelemre.

Azt hirdetve – immár tőle idézve –, hogy a legsötétebb napokon is „velünk az angyal” (*Velünk az angyal*), s hogy az oltárkép szenvedő Krisztusa maga a szenvedő ember is, aki minden fájdalma között is képes alakítani a történelmét (*A bélpoklosok Messiása*). „A magyar nép zivataros századaiból” sort írja oda ő is alcímként egyik verse alá (*Apokrifák*), rámutatva, hogy milyen század a sajátja is – miközben a halállal szembenező Kölcsey arcképébe öltözik.

S közben kiszaggatja, kimekíti a *Hymnus* legszebb

erőit a század poklaiból, szellemi és történelmi örvényeiből, romhalmazaiból, hogy tisztán adhassa át üzeneteit jelene magyarságának. *Varázslat karácsonyfára* című versében, Jézus születésének ünnepével egyidejűen ezért szól ekként – egyszerre élete társához s hozzánk, Önökhöz, mindenki máshoz – az önbizalom és a jövőkép erejének ébresztésével:

*Nincs erdő nélküled,
 nélkülünk nincs Magyarország,
 túleveleid illegesd,
 injekciózd az ország sorsát
 valami szépre, ami nincs,
 burkolózz barna gyümölcsbe,
 de ha hó lesz, vedd föl a zöldet,
 öltözködj havazásba,
 lehelj rám örökzöldet.*

Az itt következő két írás a szatmárcsekei református templomban hangzott el, 2016. január 17-én, a Kölcsey Társaság Magyar Kultúra napi ünnepségén, a Kölcsey-plakett kitüntetésének átadásán, amelyet az idei évben Ágh István kapott meg.